

na cenen, odslužen džip — kako bi njuna okolica, zlasti kulturna, reagirala? Ali bi jo bilo vsaj malo, takole majčkeno sram? Ne vem. Ali ne bi pljusnilo po svetu, in v obraze nekaterih? Tudi ne vem. Vem le to, da so mu pretreseni Ribničani po domačem običaju pripravili mrtvaški oder, prinesli cvetje ter pobožno prižgali svečo. Temu kralju slovenskih gledaliških desak. Temu največjemu, kar jih je doslej porodila naša teatarska omika, in to v časih, ki so nam bili nevarni kakor smrt, usodni kot še nikdar. Biti t a k r a t slovenski igravec, pravijo, ni pomenilo nič manj kakor stati na fronti slovenske kulture. Biti d a n e s slovenski igravec — menda se je prav tu začelo Severjevo razpotje. Njegova stiska. Samota. In grenkoba. O vsem tem pa bo nekoč o pravem času spregovorila zgodovina. Ta se ne moti, kadar se noče motiti. Natanko ume postaviti vprašaj. In Martina Krpana na kobilico. In Fridolina Žolno tja, kamor sodi. Čas je boljši filter kakor trije kamni, ki menda mora čeznje kalna reka, če hoče, da bi se zbistrila. Ne sentimenta ne pozna, ta čas, in ne intrig.

Strašno bo v preteklem času govoriti o človeku, ki je živ. Kdo je že ponujal basen o sokolu in o močeradu? Seveda tudi bridkega spoznanja ali nauka ne bomo znali potegniti iz te narodove nesreče.

Ampak kaj, la c o m m e d i a è f i n i t a. Mi gremo naprej svojo surovo pot. Stane Sever — ta gobezdač, ta vitez, ta pavliha, ta knez, ta partizan, ta pesnik z dolgim nosom, ta modrec, ta kovar, ta emigrant, ta slovenski učitelj, ta švejk, ta baron, ta mornar iz revolucije, ta matiček, ta jari gospod, ta neznanec, ta pisar, ta napihnjenev baroki, ta vlomilec, ta porotnik, ta egipčovski fejé, ta veteran, ta kraljevič, ta veliki duhoven — ta patricij, ki je s takšno eleganco nosil krinko (le na odru, v življenju pa nikoli in nikdar), se je po nesmislu, poniglavosti in zanikrnosti naše usode srečal s svojo zadnjo masko. Te si vse do danes še noben smrtnik ni uspel strgati z obraza. Pa čeprav je skrival v sebi, kakor Stane Sever, b o ž j o iskro.

Za njim ostaja žalost.

Saša Vuga

Antikronika

Skrb za druge je prav gotovo ena izmed oblik človekoljubja, čeprav tradicionalna, torej že presežena. Toda ta ali oni jo v naši mili slovenski družbi vendarle — recimo kar: kljub vsemu! — še neguje, zato vsa čast mu, še zlasti ker vemo, kako redek pojav so dandanes take manifestacije humanizma. Tako torej vsa čast tudi prizadevnemu MS v šesti številki XX letnika študentskega lista Tribuna, ki se je tako občutno zavzel za blago smrt naše in drugih slovenskih literarnih revij. Pa še politično tenkočutnost je pokazal, predlaga hitri postopek po samoupravni praksi, UKINITE SE! vzklika že v na-

slovu, potem — nič ne dé, če s pomočjo Tarasa Kermaunerja izpred dveh let — postavi diagnozo sedanjega stanja slovenskih revij, nato humano sklene: »... Zato naj se vse slovenske revije ukinejo (za leto dni ali do smrti), ker tako ne gre več naprej. Preprosto povedano (razlagali bomo drugič): Sodobnost ni sodobna, Problemi so problematični, Dialogi so čuden monolog in Prostor in čas je samo še v času... Za leto dni se ukinite (Sodobnost, Dialogi, Problemi, Prostor in čas) in poskusite sestaviti program za lastno odrešenje, drugače vas bomo počasi — a gotovo — razjedli...«

Dragi MS iz neupinjajoče se Tribune, odločili smo se, vsaj kar zadeva našo revijo, da se ravnamo po znanem načelu »dobro se z dobrim plačuje,« prepuščamo se torej še naprej vašim mladim, mlečnim zobkom, kajti tudi v prihodnosti časi najbrž ne bodo lahki, pa je pzametno in prav, da si jih že zdaj utrjujete. Torej kar »razjedajte« nas, krepite si zobe, prijatelji iz Tribune!

Tempora mutantur et Taras... »Z našega (Delovnega) magnetofona«, ki je zapisoval pogovor o »Kovičevi poeziji — srečni poeziji«, se Taras Kermauner razodeva tudi s takšno izpovedjo: »... Ko je izšla Kovičeva prva zbirka oziroma ko so izhajale njegove pesmi v »Besedi«, mi je bila ta poezija nenavadno blizu. Pozneje sem se navdušil za neko drugo poezijo, ki sem jo še pozneje imenoval samorazdejanje humanizma. Ko je leta 61 izšla Kovičeva

druga zbirka »Korenine vetra,« sem čutil do te poezije nenavadno močan odpor, še brati je nisem mogel več... Najbolj interesantno je pa to, da moram sedaj, ko berem cikel »Vetrnice«, torej osrednje pesmi iz zbirke »Korenine vetra«, ki so mi bile pred desetimi leti tako odiozne, reči, da je to ne samo Kovičeva najboljša poezija, ampak da sodi tudi v moje intimno zanimanje, v neki svet, ki se mi zdi nujen. Čutim, da je Kovič naredil s tem, da je ta svet opisoval leta 1960, prav izredno dejanje...«

Da, najbolj interesantno pa je, da mora sedaj tudi najbolj neverni Tomaž, ko posluša z »našega« magnetofona tvojo izpoved, dragi Taras, neomajno verjeti, da je literarnokritiško pisanje tudi pri nas Slovencih že kar znanost. Pred takšnimi dokazi človek res ne more več dvomiti, prav zares: eksaktna znanost!

ZIVI ORFEJ

velika antologija slovenske poezije
izbrali in uredili

Jože Kastelic, Drago Šega in Cene Vipotnik

O, ŽIV JE, ŽIV, LE MALCE GA ZANAŠA,
BOLJ ŠIBKIH NOG JE, V PRSI NERAZVIT,
V OBRAZ IN BOKE BOLJ HERMAFRODIT
KOT ORFEJ. TAKA JE PAČ ŠEGA NAŠA.

Antikronist